

001	66	76	96	96	63	26	09	58	75	69	52	55	48	36	25	19	13	10	7	4	2	0
100	88	97	96	96	92	94	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10	8	6	4

MAATALOUS

Laajentaminen vaatisi kalliita ja suuria investointeja. Silloin raskaimmat työt vähenisivät, mutta niiden tilalle tulisi enemmän riskejä ja paineita. **KIRSTI SOINI, SASTAMALA**

Kirsti Soini on tyytyväinen suomenkarjan lehtiinsä. Länsisuomenkarja on väritykseltään ruskeaa, lapinlehmät valkoisia.

Tavoitteena kestävä ja kiltti lehmä

Suomenkarja on voittanut valtarodut kestävydellään ja hyvällä luonteellaan Soinin tilalla Sastamalassa.

SASTAMALA (MT)
Kirsti Soinilla on ollut tilallaan ayrshirejä, holsteineja ja eri suomenkarjan lehmii. Länsi-suomenkarja on osoittautunut roduista parhaaksi kestäväenä ja ihmiseen luottavana rotuna. Keskituotos jää länsisuomenkarjalla valtarotuja pienemmäksi, mutta tilalla on nähty lehmien kestävyiden ja hyvän luonteen tuomat edut tätä suuremmiksi. Faba palkitsi Soinin länsisuomenkarjan lypsylehmien jalostuskilpailussa viime vuoden lopussa. ”Viisi viime vuotta on keskittytty länsisuomenkarjaan. Tilalla on edelleen pari lapinlehmää ja ayrshireä, mutta tulevaisuudessa keskitytään entistä enemmän vain länsisuomenkarjaan”, Soini kertoo. Itäsuomenkarjan lehmien poikimisissa tilalla on ollut ongelmia. Lapinlehmät ovat olleet lypsettäessä luonteeltaan äk-

kipikaisempia kuin rauhalliset länsisuomalaiset. Tilan lehmämäärä liikkuu ajankohdasta riippuen 20:n molemmin puolin. Tärkeä jalostuskeino tilalla on ollut valiosonnien käyttö, koska silloin on tarkasti tiedossa, millaiset ominaisuudet jälkeläinen perii. Soini on tyytyväinen lehmiesä utareterveyteen ja pitkään ikään. Tällä hetkellä tilalla on useita jo kuusi kertaa poikineita lehmii. Tiedossa on suomenkarjanlehmii, jotka ovat poikineet 14 kertaakin.

» **Luomuu** siirtyminen on ollut tilan parhaimpia ratkaisuja.«

KIRSTI SOINI

Erikoisjuustoa
Tilan maito menee pääasiassa Hämeenlinnan osuusmeijeriin, mutta pari kertaa kuukaudessa paikallinen juustola noutaa maitoa Väinö Soini -juuston valmistukseen. Tämän valkohomejuuston valmistukseen Sastamalassa sijaitseva Herkkujuustola käyttää ainoastaan Soinin tilan lehmien maitoa. Juustoa saa vain parista

helsinkiläisestä erikoisliikkeestä. Viljelypinta-alaa tilalla on noin 70 hehtaaria. Viljelyssä on nurmea ja rehuviljaa. Lisäksi tilalla viljellään ruista, vehnää ja maatiaislajikkeista ohraa, joita perhe käyttää leivonnassa. Pellot ovat olleet luomussa 90-luvun puolivälistä alkaen. Lehmät siirtyivät luomuu 2000-luvun alussa.

Pienikin pärjää
Maatalouden tulevaisuuden kehitys näyttää Soinista epävarmalta. Hän luottaa silti, että jatkossakin myös pienet tilat voivat pärjätä, vaikka yleinen kehitys on tilakoon voimakas kasvattaminen.

Tilalla aiotaan jatkaa tulevat vuodet samanlaajuista tuotantoa kuin nyt. Lehmille on juuri valmistunut uusi pihatto. Isoja investointeja ei nyt suunnitella lähivuosille.

”Laajentaminen vaatisi kalliita ja suuria investointeja. Silloin raskaimmat työt vähenisivät, mutta niiden tilalle tulisi enemmän riskejä ja paineita, eikä ammattitaitoisista tilan ulkopuolista työvoimaa ole juuri tarjolla”, Soini pohtii.

Hän katsoo, että luomuu siirtyminen on ollut tilan parhaimpia ratkaisuja. ”Luomussa 20 lehmän pieni tila pärjää ihan kohtuullisesti.”

TUURE KIVIRANTA

Lasse Soini tuo lehmille säilörehua kurottajalla.

Herkkujuustolan juustomestari Peter Dörig (vasemmalla) noutaa maitoa. Lasse Soini annostelee.

Faban palkitsemat vuoden 2012 parhaat lypsykarjanjalostajat

Jälkeläisarvosteltujen keinosiemennyssonnien kilpailu
Kilpailussa ovat mukana vuonna 2006 Suomessa syntyneet keinosiemennyssonnit ja ne vuonna 2005 syntyneet sonnit, joilla ei ollut arvostelua viime vuoden kilpailutulosten laskennan yhteydessä. Paremmuus määräytyy NTM:n eli yhteispohjoismaisen kokonaisjalostusarvon mukaan.

- Ayrshire**
1. Tepoon Vokke, NTM 21, kasvattajat Kauko ja Ritva Tuominen, Sysmä
2. Luoma-Tokoin Viikari, NTM 21, kasvattajat Juha ja Miia Luoma-Tokoi, Kannus
3. Sammatin Valpas, NTM 21, kasvattaja Suvi Rajala, Ylöjärvi
Holstein
1. Vallilan Whisky TV, NTM 21, kasvattajat Sari ja Reijo Korkatti, Tornio
2. Savikkaan Viikinki, NTM 18, kasvattaja Erkki Hietaoja, Kankaanpää
3. Kuortin Fonzie TV, NTM 15, kasvattaja Kuortti mty, Ikaalinen
Suomenkarja
1. Rajakallion Vesseli, JA 21, kasvattaja Matti Toivonen, Hausjärvi
2. Pennalan Vekkuli, JA 18, kasvattajat Sami ja Outi Pennala, Töysä

Genomitestattujen hiehojen jalostusarvokilpailu
Kilpailussa ovat mukana tuotosseurantakarjojen A, F tai S-tunnuksella kantakirjan pääjakssoon tai B2-, B3- tai R2-, R3-tunnuksella lisäjaksoon kirjatut hiehot, jotka on genomitestattu. Paremmuus määräytyy NTM:n mukaan tai sen ollessa sama utarerakennindeksin mukaan.

- Ayrshire**
1. Lähteenmäen Ihka, NTM 23, kasvattaja Lähteenmäen mty, Rusko
2. Isnes, NTM 23, kasvattajat Terhi ja Pasi Valkama, Valkeakoski
3. Juhalan Inka, NTM 23, kasvattaja Arto Hynninen, Pieksämäki
Holstein
1. Ilanvarjo, NTM 31, kasvattaja Riitta Forss, Kiuruvesi
2. Ilmaus, NTM 30, kasvattajat Marika ja Marko Repo, Simo
3. Rantalan Iik, NTM 28, kasvattaja Aaro Rantala, Hämeenlinna

Karjojen välinen jalostusarvokilpailu
Kilpailussa ovat mukana tuotosseurantakarjat, joissa on vähintään kymmenellä clossa olevalla lehmällä NTM. Paremmuus määräytyy karjan NTM:n keskiarvon mukaan.

- Ayrshire, alle 30 lehmää**
1. Anneli Santa-aho, Lempäälä, 11 lehmää, NTM 11,3
2. Eija ja Eero Liimatainen, Viitasaari, 16 lehmää, NTM 10,9
3. Anneli ja Pentti Pyykkönen, Sotkamo, 11 lehmää, NTM 10,8
Ayrshire, yli 30 lehmää
1. Elovaara/Jylhä mty, Janakkala, 59 lehmää, NTM 9,6
2. Jari ja Katriona Leppä, Pertunmaa, 81 lehmää, NTM 8,0
3. Katri ja Ari Luukkonen, Sonkajärvi, 27 lehmää, NTM 8,4
Holstein, alle 30 lehmää
1. Veli Ruotsalainen, Juva, 21 lehmää, NTM 11,0
2. Ossi ja Heljä Huttunen, Kerimäki, 11 lehmää, NTM 8,7
3. Kati ja Ari Luukkonen, Sonkajärvi, 27 lehmää, NTM 8,4
Holstein, yli 30 lehmää
1. Ilkka Myllylä, Kalajoki, 40 lehmää, NTM 9,3
2. Minna Tuominen, Orimattila, 52 lehmää, NTM 8,9
3. Jari Loponen, Ylöjärvi, 96 lehmää, NTM 8,3
Suomenkarja
1. Höynälä/Mäkitalo mty, Eura, 16 lehmää, NTM 13,5
2. Monika Niva ja Esa Koivumaa, Kolari, 14 lehmää, NTM 13,4
3. Kirsti Soini, Sastamala, 13 lehmää, NTM 11,9

Kestävien lehmien kilpailu
Kilpailussa ovat mukana tuotosseurantakarjojen A, F tai S-tunnuksella kantakirjan pääjakssoon tai B2-, B3- tai R2-, R3-tunnuksella lisäjaksoon kirjatut lehmät, jotka ovat edellisen tuotosseurantavuoden (2011) loppuun mennessä tuottaneet vähintään 80 000 kiloa maitoa. Paremmuusjärjestys määräytyy elinikäisen valkuaiskilotuotoksen päivää kohti mukaan. Valkuaiskilotuotoksen ollessa sama sijoituksen ratkaisee suurempi elinikäismaitotuotos.

- Ayrshire**
1. Oona, valkuaispäivätuotos 1.0522, omistajat Mettälän mty/Heikkinen, Oulu
2. Omena, valkuaispäivätuotos 1.0184, omistajat Marjut ja Ville Marttila, Hämeenlinna
3. Lila, valkuaispäivätuotos 1.0151, omistajat A Dufva-Lyytinen ja J Lyytinen, Vieremä
Holstein
1. Sanni, valkuaispäivätuotos 1.2241, omistajat Airi ja Johannes Keränen, Taivalkoski
2. Omeletti, valkuaispäivätuotos 1.1083, omistajat Anna Kurkinen ja O-P Lumiaho, Vihanti
3. Opri, valkuaispäivätuotos 1.1000, omistajat Seija ja Eero Kolila, Asikkala
Suomenkarja
1. Opaali, valkuaispäivätuotos 0.8033, omistaja Matti Toivonen, Hausjärvi
2. Roosa, valkuaispäivätuotos 0.6957, omistaja Mikko Ylinen, Pälkäne
3. Liljankukka, valkuaispäivätuotos 0.6329, omistajat Kirsi ja Erkki Sekki, Karstula

Lehmien jalostusarvokilpailu
Kilpailussa ovat mukana tuotosseurantakarjojen A, F tai S-tunnuksella kantakirjan pääjakssoon tai B2-, B3- tai R2-, R3-tunnuksella lisäjaksoon kirjatut lehmät, joilla on NTM ja utarerakennindeksi. Paremmuus määräytyy NTM:n mukaan. NTM:n ollessa sama, ratkaisee utarerakennindeksi sijoituksen. Kilpailussa ovat mukana vuonna 2008 syntyneet lehmät.

- Ayrshire**
1. Jylhävaaran Apila ET, NTM 33, utareindeksi122, omistajat Elovaara ja Jylhä mty, Janakkala
2. Atima, NTM 28, utareindeksi 111, omistajat Ohtonen Pertti ja Seija, Kuhmo
3. Amor, NTM 28, utareindeksi 104, omistajat Mäkinen Antti ja Kaarina, Hämeenkoski
Holstein
1. Appi, NTM 26, utareindeksi 94, omistajat Mitikka Veikko ja Tiina, Iitti
2. Vanhatalon Agård, NTM 25, utareindeksi112, omistajat Vähäsöyrinki Tapio ja Kodis Eija, Nivala
3. Arvoitus, NTM 23, utareindeksi 115, omistajat Kontu Juha-Pekka ja Marika, Muhos
Suomenkarja
1. Aave, NTM 27, utareindeksi 99, omistajat Riitta ja Matti Lehtinen, Tammela
2. Aava, NTM 26, utareindeksi 109, omistaja Tarja-Riitta Koskinen, Juupajoki
3. Alstantti, NTM 25, utareindeksi 124, omistaja Lintu-Paavola mty, Kaustinen